

BODY CONTROL VERSUS BODY SEARCH

Ivan Anane

Assist. Prof., PhD, "Ovidius" University of Constanța

Abstract: The body control of a person is a measure which consists of checking thorough touching and observation of the body, of the clothing and the footwear, without losing sight of checking any other piece of clothing or accessory which belongs to the person, by someone entitled by law. Body control doesn't need an authorization from a magistrate. The control is usually done in the spot where the person was found. After the verification is done, a protocol is made in which all the items found will be thoroughly described with identifying characteristics, in the presence of a witness assistant if there is one, otherwise his absence will be justified. In case of body search, the clothing, the underwear and the whole body of the person, are being checked. Body search implies the external body examination including the oral cavity, the nose, the ears, the hair, the clothing and the objects which the person has upon himself or which he controls, when the search is being done. Body search is done by someone of the same sex as the one who is searched. According to the law, body search can be ordered by the judge. Being a procedural act, with particular implications, it must be recorded in a protocol with a abundance of details about all the work done by the criminal investigation body and its results.

Keywords: body control , body search, person entitled, person concerned, protocol.

Controlul corporal

Controlul corporal al persoanei este o măsură care constă în verificarea prin pipăire și observare a corpului, a îmbrăcămintei și a încălțămintei acesteia, fără a scăpa din vedere controlul oricărui alt articol de îmbrăcăminte sau accesoriu ce-i aparține, de către o persoană îndreptățită prin lege.

Controlul corporal nu impune necesitatea autorizării de către magistrat.

Se execută în teren, ori de câte ori acesta apreciază că situația o impune, urmărind totodată respectarea drepturilor și a libertăților cetățenilor.

Controlul corporal se efectuează asupra următoarelor categorii de persoane:

- a) cele despre care există indicii temeinice că au comis infracțiuni, că pregătesc săvârșirea unor astfel de fapte sau că ar pregăti posibile acțiuni teroriste;
- b) care au încălcat dispozițiile legale, se manifestă agresiv;
- c) care încalcă ordinea publică și sunt cunoscute cu un comportament violent sau cu antecedente penale pentru fapte grave;
- d) care au săvârșit contravenții, atunci când, potrivit legii, se impune ridicarea bunurilor supuse confiscării;
- e) care refuză să prezinte pentru control actele de identitate, în vederea identificării lor;
- f) care sunt suspecte, datorită locului și timpului depistării, comportamentului;
- g) care se află în stare de inconștiență și este necesară identificarea acestora;
- h) care participă la manifestări publice sau în alte locuri în care este interzis accesul cu arme, produse ori substanțe periculoase.

Controlul corporal al persoanei se efectuează în scopul:

- a) descoperirii de obiecte și materiale care ar putea fi folosite la comiterea infracțiunilor sau a contravențiilor ori care provin din săvârșirea unor astfel de fapte;
- b) găsirii de arme și alte obiecte ori substanțe care sunt deținute ilegal și sunt supuse confiscării;
- c) descoperirii de obiecte cu ajutorul cărora ar putea persoane (cuțit, pumnal, box sau alte obiecte confecționate special pentru tăiere, împungere sau lovire);
- d) găsirii actelor de identitate sau a altor documente pe care persoanele refuză să le prezinte la cererea persoanelor îndreptățite.

Se interceptează și se legitimează persoana sau persoanele conform procedurilor specifice.

Controlul se efectuează numai asupra persoanelor de același sex cu persoana îndreptățită.

Persoanele de sex feminin pot fi controlate de către persoane îndreptățite-bărbați, cerându-le să prezinte conținutul poșetei (genții), să se descheie la sacou, pardesiu, palton etc., să scoată din buzunare obiectele pe care le dețin asupra lor, fără ca persoana îndreptățită să pună mâna pe persoana în cauză.

Dacă este necesară palparea îmbrăcăminte și a corpului persoanei, se apelează la sprijinul unei femei, care va fi instruită în mod corespunzător.

Controlul se realizează, de regulă, în locul în care persoana a fost depistată.

Dacă este necesar, persoana este condusă într-un loc ferit de accesul publicului (într-un spațiu închis – ziua sau într-un loc bine iluminat – noaptea).

Când controlul nu se efectuează la locul depistării persoanei, pe timpul conducerii la locul efectuării activității, aceasta este supravegheată cu multă atenție, pentru a nu avea posibilitatea să atace, să fugă sau să abandoneze diferite obiecte.

Se evită, pe cât posibil, efectuarea controlului în locuri publice, aglomerate, în mijloace de transport în comun, în încăperi în care are acces publicul, unde atitudinea cetățenilor față de măsura luată, în cele mai multe cazuri, nu este favorabilă, ba uneori chiar ostilă, sau în alte spații improprii unde posibilitatea de ripostă și autoapărare a persoanei îndreptățite, față de o eventuală agresiune din partea persoanei controlate, este redusă.

Se comunică persoanei respective motivul luării acestei măsuri, atenționând-o asupra obligației de a se supune.

Persoana în cauză este supravegheată în permanență, chiar dacă în aparență este calmă și supusă.

Când controlul se efectuează de către două persoane îndreptățite, șeful echipei efectuează controlul propriu-zis, iar partenerul asigură protecția primului, prin supravegherea persoanei și a împrejurimilor.

Se solicită persoanei controlate să se așeze într-o poziție cât mai incomodă (în poziția înclinat-sprijinit, rezemat cu mâinile de un perete, pom, stâlp, gard ori vehicul și cu picioarele cât mai depărtate), pentru a nu-i da posibilitatea să atace sau să fugă și să poată fi ușor dezechilibrată și imobilizată.

În funcție de condițiile concrete existente la locul unde se efectuează controlul corporal, acesta se poate face și cu persoana așezată în genunchi, cu mâinile în sus, pe cap sau la ceafă, în poziția culcat la sol, cu fața în jos și cu mâinile la ceafă sau la spate.

Persoana îndreptățită trebuie să își aleagă o poziție care să îi permită o cât mai bună observare, stabilitate și mobilitate în folosirea mijloacelor din dotare, dacă este cazul.

Controlul se efectuează, de regulă, din spatele persoanei, cu mâna corespondentă părții controlate, iar cu cealaltă mână se ține persoana din spate, de gulerul cămășii sau de cureaua de la pantaloni.

În situația executării unor măsuri de ordine, în cazul unor adunări publice sau manifestații sportive, controlul se poate realiza, prin vizualizare și eventual palpare, și din fața persoanei.

Pentru a nu se expune inutil unor riscuri, persoana îndreptățită întotdeauna trebuie să țină cont de trei lucruri foarte importante:

- poziția corpului, a persoanei îndreptățite și a persoanei în cauză. Trebuie solicitat persoanei în cauză să se întoarcă cu spatele către persoana îndreptățită. Este foarte important, întrucât se reduce posibilitatea de a fi atacată de către persoana în cauză. Majoritatea acestor atacuri asupra persoanelor îndreptățite se fac cu brațele sau picioarele, de aceea dacă persoana în cauză este cu spatele către persoanele îndreptățite, posibilitatea de a fi atacate se reduce. În plus chiar dacă persoana în cauză va încerca atace persoanele îndreptățite, eficacitatea loviturilor acesteia este foarte redusă, iar dacă procedeul de control corporal se efectuează corect, coroborat cu celelalte două principii, posibilitatea persoanei în cauză de a ataca persoanele îndreptățite se reduce considerabil. Foarte importantă este de asemenea și poziționarea corpului persoanei îndreptățite, aceasta trebuie să fie una echilibrată, care să ofere persoanele îndreptățite mobilitate. Cea mai buna poziționare a persoanei îndreptățite este atunci când picioarele nu sunt pe aceeași linie, ci unul mai în față, iar piciorul cu arma să fie cel poziționat înapoi, apropierea făcându-se oarecum din lateral. În felul acesta holster-ul/tocul armei se va afla la o mai mare distanța față de persoana în cauză, pentru a se evita o tentativă de dezarmare.

- limitarea mobilității persoanei bănuite. Odată ce persoana în cauză s-a întors cu spatele către persoanele îndreptățite, i se solicită să depărteze picioarele în lateral. Cu cât unghiul de departare este mai mare, cu atât mobilitatea acesteia se reduce. În plus, prin această tehnică se poate compensa și din dezavantajul pe care îl reprezintă diferența de înălțime dintre o persoana în cauză mai înaltă și un persoană îndreptățită mai scundă. Aceasta se realizează în principal prin depărtarea picioarelor persoanei în cauză. Din această poziție (cu picioarele depărtate) dacă persoana în cauză intenționează să atace persoana îndreptățită, va fi nevoită să-și schimbe poziția unui picior, ceea ce oferă persoanei îndreptățite mai mult timp de reacție.

- controlul mâinilor acesteia pe toată durata efectuării procedurii. Pentru a avea un mai mare control asupra persoanei în cauză este necesar ca mâinile acesteia să fie tot timpul sub control. Cea mai eficientă modalitate de a face acest lucru folosind o singură mână, pentru ca cealaltă să fie folosită pentru controlul corporal sumar sau în caz că lucrurile degenerază pentru a scoate arma sau pentru a aplica direct o lovitură persoanei în cauză, este să i se ceară persoanei în cauză să-și pună ambele mâini pe cap. După care persoana îndreptățită va apuca ambele palme cu o singură mână și le va duce la ceafa persoanei în cauză. În acest fel va fi un control asupra mâinilor acesteia și va fi la dispoziție celălalt braț liber. Pe toată durata efectuării controlului corporal, trebuie ținute palmele persoanei în cauză în mână, iar când se palpează picioarele persoanei în cauză, trebuie trasă ușor către înapoi astfel încât persoana în cauză să fie dezechilibrată și mai mult. Palparea persoanei în cauză numai pe partea pe care se află mâna liberă, după care se schimbă brațul cu care se efectuează controlul mâinilor persoanei în cauză astfel încât brațul liber să fie întotdeauna cel de pe partea unde se efectuează controlul/palparea.

La efectuarea controlului, se respectă următoarea ordine:

- a) capul (se scoate pălăria, căciula, șapca etc.), se caută în păr (dacă este cazul);
- b) brațul drept, de la umăr la încheietura mâinii;
- c) partea de la gât până la mijloc (față și spate);
- d) partea dreaptă a corpului de la subțioară în jos;
- e) zona bazinului (față, spate);
- f) piciorul drept, de la șold la călcâi;
- g) manșeta și încălțăminte (dacă este cazul).

Apoi se palpează, în aceeași ordine, partea stângă a corpului și a îmbrăcămintei.

Dacă este cazul, pentru a se ușura activitatea de control se cere persoanei să dezbrace paltonul, haina sau să se descalțe.

Când se controlează partea inferioară a corpului persoanei, polițistul nu se apleacă prea mult în față, pentru a nu fi lovit cu genunchiul de persoana controlată.

Persoana îndreptățită arată partenerului, martorilor și altor persoane interesate (persoanei vătămate), obiectele găsite asupra persoanei.

În cazul descoperirii unor arme deținute ilegal, persoana este încătușată imediat, se verifică dacă arma descoperită are muniție în încărcător, dacă este încărcată sau este armată, se

asigură și se predă celeilalte persoane îndreptățite din echipă, pentru a fi păstrată în condiții de siguranță deplină, și se continuă controlul, în scopul descoperirii altor eventuale obiecte.

În cazul controlului unui grup de persoane, acestea sunt așezate în linie, într-o poziție cât mai incomodă, cu distanța de circa 2-3 pași una față de cealaltă, celaltă persoană îndreptățită din echipă supraveghează una dintre extremitățile grupului și se începe controlul din cealaltă parte.

Pe măsură ce o persoană din grup este controlată, aceasta se trimite în cealaltă extremitate, procedându-se astfel până la terminarea operațiunii.

Obiectele descoperite asupra persoanei controlate, ce ar putea fi folosite pentru atac, se rețin și se chestionează posesorul despre acestea.

După efectuarea controlului, se încheie un proces-verbal, în care vor fi descrise amănunțit cu cracteristici de identificare toate obiectele găsite, în prezența unui martor asistent, dacă există, în caz contrar se va motiva absența acestuia.

Percheziția corporală.

Conform art. 165 din Noul Cod de Procedură penală, percheziția corporală presupune examinarea corporală externă a unei persoane, a cavității bucale, a nasului, a urechilor, a părului, a îmbrăcămintei, a obiectelor pe care o persoană le are asupra sa sau sub controlul său, la momentul efectuării percheziției.

În cazul în care există o suspiciune rezonabilă că prin efectuarea unei percheziții corporale vor fi descoperite urme ale infracțiunii, corpuri delictive ori alte obiecte ce prezintă importanță pentru aflarea adevărului în cauză, organele judiciare sau orice autoritate cu atribuții în asigurarea ordinii și securității publice procedează la efectuarea acesteia.

Percheziția corporală se efectuează prin *cercetarea îmbrăcămintei sau și corpului* unei persoane în scopul descoperirii:

- urmelor fapte săvârșite ;
- obiectelor, înscrisurilor sau valorilor ce pot servi ca mijloc de probă;
- leziunilor provocate din încleștarea cu victima;
- obiectelor deținute contrar dispozițiilor legale;
- altor semne revelatoare ale faptei săvârșite.

Organul judiciar trebuie să ia măsuri ca percheziția să fie efectuată cu respectarea demnității umane.

Percheziția se efectuează de o persoană de același sex cu persoana percheziționată.

Înainte de începerea percheziției, persoanei percheziționate i se solicită predarea de bunăvoie a obiectelor căutate. Dacă obiectele căutate sunt predate, nu se mai efectuează percheziția, cu excepția cazului când se consideră util să se procedeze la aceasta, pentru căutarea altor obiecte sau urme.

Percheziția corporală se poate face asupra: persoanei prinse în flagrant cu prilejul constatării infracțiunii săvârșite; persoanei prinse după o urmărire efectuată asupra sa, în vederea reținerii sau arestării; persoanei căreia i se efectuează o percheziție domiciliară; persoanei care urmează a fi introdusă în arest.

Conform legii, percheziția corporală poate fi dispusă de judecător.

În cazul percheziției se efectuează atât controlul îmbrăcămintei, a lenjeriei intime cât și a corpului celui percheziționat.

Este indicat ca examinarea îmbrăcămintei să urmeze o anumită ordine: obiectele care acoperă capul, hainele acestuia, încălțăminte, obiectele accesorii, lenjeria celui percheziționat. Pe corpul percheziționatului pot fi găsite înfășurate diferite obiecte.

Obiectele sau înscrisurile se prezintă persoanei de la care sunt ridicate și celor care asistă, pentru a fi recunoscute și a fi însemnate de către acestea spre neschimbare, după care se etichetează și sigilează. Obiectele care nu pot fi însemnate ori la care nu se pot aplica etichete și sigilii se împachetează sau închid, pe cât posibil laolaltă, după care se aplică sigiliul. Obiectele care nu pot fi ridicate se sechestrează și se lasă în păstrare fie celui la care se află, fie unui custode.

Obiectele, înscrisurile sau valorile descoperite se fotografiază (se filmează) la locul unde au fost găsite, și după ce au fost arătate percheziționatului și martorilor asistenți sunt însemnate spre neschimbare, ori după caz împachetate și sigilate. Fotografiile efectuate (filmul efectuat) trebuie să redea cu acest prilej atât obiectele, înscrisurile sau valorile găsite, cât și locul lor de ascundere, mai ales dacă este vorba de locuri care permit ascunderea.

Obiectele ori înscrisurile ridicate care constituie mijloace de probă sunt atașate la dosar sau păstrate în alt mod, iar urmele săvârșirii infracțiunii se ridică și sunt conservate.

Obiectele, înscrisurile și urmele ridicate, care nu sunt atașate la dosar, pot fi fotografiate. Fotografiiile se vizează de organul de urmărire penală și se atașează la dosar.

Mijloacele materiale de probă se păstrează de organul de urmărire penală sau de instanța de judecată la care se găsește dosarul, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Obiectele care nu au legătură cu cauza se restituie persoanei căreia îi aparțin, cu excepția celor care sunt supuse confiscării, în condițiile legii.

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt supuse confiscării, în condițiile legii, pot fi restituite, chiar înainte de soluționarea definitivă a procesului, persoanei căreia îi aparțin, în afară de cazul când prin această restituire s-ar putea stânjeni aflarea adevărului. Organul de urmărire penală sau instanța de judecată pune în vedere persoanei căreia i-au fost restituite obiectele că este obligată să le păstreze până la soluționarea definitivă a cauzei.

Obiectele ce servesc ca mijloc de probă, dacă nu sunt restituite, se conservă sau se valorifică potrivit legii.

Fiind un act procedural cu implicații deosebite percheziția corporală trebuie consemnat într-un *proces verbal* care să reflecte cu lux de detalii întreaga activitate desfășurată de către organele de urmărire penală și rezultatele acestora.

Procesul-verbal de percheziție trebuie să cuprindă:

- numele și prenumele persoanei percheziționate;
- numele, prenumele și calitatea persoanei care a efectuat percheziția;
- enumerarea obiectelor găsite cu ocazia percheziției;
- locul unde este încheiat;
- data și ora la care a început și ora la care s-a terminat efectuarea percheziției, cu menționarea oricărei întreruperi intervenite;
- descrierea amănunțită a locului și condițiilor în care înscrisurile, obiectele sau urmele infracțiunii au fost descoperite și ridicate, enumerarea și descrierea lor amănunțită, pentru a putea fi recunoscute; mențiuni cu privire la locul și condițiile în care suspectul sau inculpatul a fost găsit.
- numele, prenumele, ocupația și adresa martorilor asistenți;
- numele, prenumele și unitatea din care fac parte ceilalți participanți (specialiști, interpret, avocat);

- temeiul legal al percheziției (autorizația judecătorului);
- adresa la care se găsește cel percheziționat;
- mențiune despre legitimarea organului de urmărire penală;
- arătarea scopului și prezentarea autorizației;
- precizarea expresă a faptului că persoanei percheziționate i s-a solicitat să predea bunurile, înscrisurile sau valorile ce interesează cauza ori pe cele deținute contrar dispozițiilor legale și răspunsul dat de cel percheziționat;
- precizare că obiectele și înscrisurile sau valorile descoperite au fost arătate persoanei percheziționate și martorilor asistenți, au fost însemnate spre neschimbare, ambalate, etichetate și sigilate;
- mențiune expresă că în afara bunurilor, înscrisurilor ori valorilor descoperite și descrise în procesul verbal nu s-a mai ridicat nimic altceva;
- fotografiile judiciare efectuate cu indicarea mărcii aparatului de fotografiat, a filmului folosit și a sensibilității acestuia, scara la care s-a întocmit schița locului faptei, precum și a mărcii aparatului de filmat (dacă s-a folosit);
- dacă sunt sau nu obiecții ale percheziționatului sau observații ale celorlalte persoane participante atât cu privire la modul cum s-a efectuat percheziția, cât și cu privire la cele consemnate în procesul verbal;
- număr de exemplare în care s-a încheiat procesul verbal și destinația acestora.

Procesul-verbal trebuie semnat pe fiecare pagină și la sfârșit de cel care îl încheie și de persoana percheziționată. Dacă persoana percheziționată nu poate sau refuză să semneze, se face mențiune despre aceasta, precum și despre motivele imposibilității sau refuzului de a semna.

O copie a procesului-verbal se lasă persoanei percheziționate.

La această activitate participă în mod obligatoriu specialistul criminalist.

Procesul verbal de fixare a rezultatelor percheziției trebuie să fie redactat clar, să redea cu fidelitate activitatea desfășurată și rezultatele obținute.

La procesul-verbal de percheziție se anexează planșa fotografică care trebuie să cuprindă toate fotografiile judiciare efectuate cu ocazia desfășurării acestei activități precum și mențiunile explicative făcute în dreptul fiecărei fotografii. Planșa fotografică trebuie semnată pe fiecare pagină de specialistul criminalist.

Copie la procesul verbal se lasă persoanei asupra căreia s-a efectuat percheziția ori reprezentantului acesteia sau unui membru al familiei, iar în lipsă celor cu care locuiește sau a unui vecin și, dacă este cazul, custodelui.

Percheziția corporală are valoare probatorie numai în măsura în care se coroborează cu celelalte probe și mijloace de probă administrate în cauză.

Concluzii. Controlul corporal sumar este un procedeu tactic mai mult necesar din punct de vedere al siguranței persoanelor îndreptățite, decât din punct de vedere al materialului probator sau a unei eventuale acuzații aduse unei persoane în cauză. Este, de asemenea, o activitate ce trebuie, sau ar trebui efectuată foarte des și care ar trebui în mod normal să intre în activitățile de rutină ale tuturor persoanelor îndreptățite atunci când intră în contact cu o persoană în cauză. Pe lângă avantajul sporirii siguranței persoanei îndreptățite, un astfel de procedeu tactic poate oferi posibilitatea de a descoperi la timp o infracțiune privitoare la portul fără drept al unei arme albe, de foc sau a altor substanțe interzise.

În același timp o importanță deosebită o prezintă și percheziția corporală, întrucât cu ocazia efectuării acestei activități pot fi descoperite și alte probe sau mijloace de probă care nu au putut fi descoperite cu ocazia efectuării controlului corporal.

BIBLIOGRAPHY :

1. Constituția României ;
2. Noul Cod de Procedură Penală ;
3. Dobrinou Vasile ș.a. – *Îndrumar de cercetare penală*, Ed. Atlas Lex, București, 1994;
4. Anane Ivan - *Elemente de teorie și tactică a organelor de urmărire penală*, Editura Pro Universitaria, București 2014;
5. Nistoreanu Ghe. și colab. – *Drept procesual penal*, Ed. Europa Nova, București, 1996;
6. Neagu Ion – *Drept procesual penal, Tratat*, Ed. Global Lex, București, 2002;
7. Aionițioaie Constantin ș.a. - *Tratat de tactică criminalistică*, Ed. Carpați, București, 1992;
8. Bercheșan Vasile ș.a. – *Cercetarea penală(criminalistică–teorie și practică)*, Ed. Icar, București 2001